

Jakob Müller

*Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša*

*Znanstveno-raziskovalni center*

*Slovenske akademije znanosti in umetnosti*

Novi trg 4, SI-1000 Ljubljana

## SLOVENSKI VEČJEZIČNI PRAVNI SLOVARJI

Od 1850 do 2001 je izšlo 23 slovenskih večjezičnih pravnih slovarjev, eden pa je ostal neizdan. V članku so prikazane leksikografske značilnosti šestih slovarjev, izdanih na papirju, in dveh, izdanih na cedeju.

Prvi slovenski večjezični pravni slovar, pravzaprav glosar, je izšel leta 1850. V naslednjih 150 letih jih je izšlo še 22, različnih po številu iztočnic, tematskem obsegu in slovaropisni obdelavi, 1 pa je ostal neizdan.

Slovenščina je upoštevana kot izhodiščni jezik v 17 slovarjih, kot neprvi jezik pa v 12 slovarjih. Nemščina je upoštevana v 15 slovarjih, na prvem mestu 6-krat (od tega v obdobju Avstro-Ogrske 4-krat), na neprvem mestu pa 9-krat. Angleščina je upoštevana v 8 slovarjih, prvič leta 1976, in sicer na prvem mestu v 2 slovarjih, na neprvem mestu v 6 slovarjih. Srbohrvaščina je upoštevana v 6 slovarjih, izšli so med letoma 1957 in 1987, in sicer na 1. mestu 2-krat, na neprvem mestu 4-krat. Hrvaščina je upoštevana v 2 slovarjih: eden je iz leta 1853, 2. iz leta 2001, in sicer stoji na 1. mestu enkrat, 2-krat pa na neprvem mestu. Srbščina je upoštevana samo v slovarju iz leta 1853, kjer stoji na neprvem mestu. Francoščina je upoštevana v 2 slovarjih, prvič leta 1974, v obeh na neprvem mestu. Latinščina je upoštevana v 2 slovarjih, in sicer 1993 in 1994, obakrat kot izhodiščni jezik, italijanščina pa je upoštevana kot neprvi jezik v 2 slovarjih. V 1 slovarju je kot neprvi jezik upoštevana čehoslovaščina (!).

Iz navedenega je razvidno, da je v obdobju Avstro-Ogrske (2. polovica 19. stoletja) bila najmočnejša partnerica slovenskega jezika nemška, točneje avstrijska pravna terminologija. V obdobju Kraljevine SHS oziroma Kraljevine Jugoslavije ni izšel noben pravni slovar, v katerem bi se srečali slovenščina in srbohrvaščina, pač pa je v socialistični Jugoslaviji ta slovanska dvojica prevladovala 30 let. Od leta 1974 dalje je število slovenskih večjezičnih pravnih slovarjev zelo naraslo: v 25 letih jih je izšlo 16, to je dvakrat več kot prej v 120 letih,

vendar so med njimi glede na obseg oz. kakovost velike razlike. Od leta 1989, ko se je v Sloveniji namesto socialističnega družbenega reda začel parlamentarni, sta se kot glavni jezikovni partnerici slovenščine uveljavili angleščina (4) in nemščina (4 pravni slovarji), od skupaj 10 slovarjev pa le 1 upošteva vsaj enega od slovanskih jezikov, konkretno hrvaščino.

Glavna in hkrati največja dela 150-letnega razvoja slovenskega večjezičnega pravnega slovaropisja so: 1. *Juridisch-politische Terminologie* iz leta 1853, v katerem je slovenski del podpisal M. Cigale, pomagal pa mu je J. Navratil, avtor prvega slovenskega pravnega slovarja sploh; 2. Babnikova *Nemško-slovenska pravna terminologija* iz leta 1894 in 3. tipsko v marsikaterem pogledu nov *Slovenski pravni leksikon* P. Apovnika in dr. iz leta 1999.

Soliden uvod v slovensko pravno slovaropisje predstavljata Navratilova glosarja iz leta 1850. Nemško-slovenski del ima 365, slovensko-nemški pa 214 iztočnic. Zakaj je 1. del za skoraj 60% obsežnejši in kakšno je notranje razmerje med nemškimi in slovenskimi termini, dobro ponazarja besedna družina *recht*, ki ima 4 nemške iztočnice z 8 pojmovnimi enotami ter 15 slovenskimi ustreznici. Slovenskih ustreznic je torej skoraj 2-krat več kot nemških izrazov, toda od teh jih v slovensko-nemškem delu manjka kar 13, sprejeta sta le 2: *Prav-en* in *no-veljaven*, vendar je treba dodati, da je v slovensko-nemškem delu kot podiztočnica navedeno tudi *Pravo Recht*, svojo iztočnico pa ima še *Pravdnik, Advocat, Anwalt*, ki ju v nemško-slovenskem delu ni. Oba glosarja sta tematsko aktualna, saj sta gradivsko vezana na *Red kazenske pravde / Straf-Prozeß=Ordnung* iz leta 1850. Osnovna struktura slovanskega sestavka je dvodelna: iztočnica oz. podiztočnica in tujejezična ustreznica, na nekaterih mestih pa je struktura izpopolnjena s ponazoritvami jezikovne rabe, izjemoma celo z razlago.

Glosarja sta po obsegu sicer skromna, deloma nesistemska, terminologija pa je pogosto sopomenska, kar kaže, da je neustaljena, vendar vsebujeta veliko različnih leksikografskih prijemov.

*Juridisch-politische Terminologie* je delo več kolektivov: izhodiščne nemške iztočnice je določil in izoblikoval odbor pod vodstvom P. Šafařika, hrvaški, srbski in slovenski uredniki pa so jim dodali svoje ustreznice. Slovar ima nekaj nad 7500 iztočnic. Tematsko je povezan z avstrijsko zakonodajo zadnjih 60-ih let (Mamić 1992), kar velja predvsem za nemški del slovarja, medtem ko je slovenski del le delno vezan na pravna besedila, saj so bila le nekatera prevedena v slovenščino, in na skromno slovensko pravno prakso, zato je moral Cigale na mnogih mestih dopisati slovenske izraze, ki jih je ustvaril sam.

Iztočnice so navadno enobesedne, npr. *Recht*; pravo, morfemske, npr. *Rechts=*; pravni, in, zelo redko, besednozvezne, npr. *Anlösende Bedingung*; razvezni pogoj. (Hrvaških in srbskih ekvivalentov ne citiram.) Od 712 iztočnic črke A jih je samo 6, to je 0,8% sintagmatskih. Podiztočnice so zelo številne zlasti tam, kjer je iztočnica prvi del zloženke. Iztočnica *Rechts=* npr. ima kar 82 podiztočnic. Leksikografsko so označene z dolgo ravno črtico, ki pa se uporablja

tudi pri ponazoritvah, eksemplifikacijah:

- Rechtmäßig (legitimus); postavni*
- *rechtmäßiger Besitz; postavna posest*
- *rechtmäßiger Besitzer; postavni posestnik*

Tudi različni pomeni iste iztočnice so ločeni s sopomenkami, kar je označeno z ravno črtico:

- Garantie (Sicherheit); varnost.*
- *(Bürgerschaft); porošstvo.*
- *(Eviction); dobrostojnost.*

Za leksikografsko in vsebinsko ureditev nemškega dela slovarja nima Cigale ne zasluga ne krivde, pač pa je njegov delež viden v ureditvi slovenskih terminov oz. besedja.

Marsikje je nemškemu izrazu pripisal več slovenskih ustreznic. Na prvo mesto je včasih postavil ustaljeno, živo, ljudsko besedo, npr. *Laden; \*štacuna, prodajavnica*. Včasih je uporabil več domačih, knjižno brezhibnih izrazov: *Lebenslang; vse žive dni, do smrti, dosmrtni. Gewähr leisten; dober biti za kaj. Lärm (Alarm) schlagen; z bobnom, zvoonom pod orožje klicati*. Včasih je dal prednost novi, narejeni besedi, npr. *Leih-kauf; zadatek, likof – Gewerke; rudarnik, rudarski deležnik – Bergwerksteuer; davek od rudnika, rudarnina*. Sempatja je uporabil tudi kak hrvatizem ali srbizem: *Letzt-nachgeborener; zadnjorojenec, mezimec – Zeuge; priča, svedok – Mißgeburt; nakaza, spaka, šamar*.

Mednarodne izraze Cigale večkrat sloveni: *Monopol; samoprodaja, samotržstvo – Statut; deželno ustanovilo – Landes=Gerichts=Archiv; pismarnica, pismohranišče*. (po hr. in sr.). Pri *Archiv* pa je na drugem mestu vendarle zapisal tujko: *pismohranišče, arhiv*.

Odstopanje od nemških izraznih oblik kaže slovensko terminološko samostojnost: *Minderjährigkeits=Nachsicht; podeljenje let, spregled maloletnosti. – Landesgerichtliches Verbrechen; kriminalno hudodelstvo. – Die europäische Mächte, evropejske (velike) države*.

Cigale je slovensko pravno terminologijo skušal tudi sistemsko urediti: za *Gesetz* rabi termin *postava*, za *Ehe* pa termin *zakon*. *Recht (Complex von Gesetzen)* prevaja s *pravo*, *Recht (das rechtl. Befugniß)* pa s *pravico*. Za *Gericht* navaja *sodnija*, za *Gerichtshof* pa ima dve ustreznici: *sodnija, sodišče*.

Cigaletovo leksikografsko samostojnost dokazujejo tudi posebne oznake: področne, npr. *Mitschuld; sokrivnja, (civ. Recht) sodolg*; slovnične, npr. rekcijska: *Lehren; učiti se (kaj od. česa)*; vidska dvojnica: *Liquidiren; vgotoviti, vgotovljevati, na gotovo postavljati*; pragmatična: *ledig (unverheiratet); neoženjen (von Mannspr.), neomožena (von weibl. P.); Licitiren (vom Amte); po dražbi prodati, (von Parteien); o dražbi kupovati*.

Če Cigaleta primerjamo z Navratilom, vidimo, da je nekatere izraze izpustil, npr. ženske oblike (*Gegnerin, Geburtshelferin*), omejil sopomenke, npr. Na-

vratil ima *strup, strupovina, otrov*, Cigale ima samo *strup*, za *Gemeinde* navaja Navratil *županija, občina, srenja*, Cigale uveljavi samo *občina*, drugod pa razširi: Navratil prevaja *Gewalt s sila*, Cigale pa s tremi izrazi: *sila, moč, oblast*.

Babnikova *Nemško-slovenska pravna terminologija* iz leta 1894 je delana na gradivu slovenskega pravnega jezika zadnjih 40 let: zakonih, pravni strokovni literaturi in jeziku slovenske pravne prakse, zato je v veliki meri odraz dejanskega stanja. Slovar obsega okoli 10 150 iztočnic, torej 35% več kot Cigaletov. Osnovna leksikografska struktura je enaka, več pa je ponazoritev, npr. pri *Gebür pristojbina* jih ima Babnik 9, Cigale 2; pri *Gericht sodišče* 10, Cigale nobene; pri *Gerichtsstand podsodnost* 20, Cigale nobene. Babnik ima tudi več zloženk: pri *Gebüren= pristojbinski* jih ima 26, Cigale 2; pri *Gewerbe=/Gewerbs= obrt* ima 48 enot, Cigale 20; pri *Gemeinde občina* 61, Cigale 42. (Od Babnikovih jih Cigaletu manjka 35, od Cigaletovih pa jih Babniku manjka 12.)

Vendar je pri Babniku precej izrazov, ki ne sodijo med pravne termine. To so npr. deli človeškega telesa: *Galle žolč, Gehirn možgani, Gesichtsknochen lične kosti, Gesichtsnerv vidni živec* pa tudi mnoge druge besede, npr. *Gedeckte Stute breja kobila; Gassmesser plinomer; Geometer zemljemerec* ipd.

Kot svoje uredniško načelo je Babnik sam razglasil *communis opinio* — in zaradi tega vsebuje slovar manj na novo narejenih besed, veliko več pa je ohranil mednarodnih izrazov. Pri črki F jih je na levi, izhodiščni strani 70, na desni, slovenski strani je samo prevzetih ustreznih 11 (15,7%), npr.: *fidejkomis, finance, fakulteta*; tuja in domača ustreznica sta zapisani 10—krat (14,3%), npr.: *formalnost, obličnost; faliment, kant, propast; faktura, trgovski račun za poslano blago*; pri 17 iztočnicah (24,3%) je na prvem mestu zapisana slovenska ustreznica, na nepravem mestu pa internacionalizem, npr.: *napoved, fasija; koristonosno nalaganje, fruktifikacija gotovine*. V celoti je mednarodnih izrazov pri črki F 54,3%. Cigale ima pri isti črki na nemški strani 48 internacionalizmov, od katerih jih ima na slovenski stranin tujko 35,4%.

Zaradi načela splošne rabe je Babnikov slovar pri ohranjenih pojmih izrazno pogosto še vedno uporaben oziroma živ. Sicer pa je dokončno sistemiziral termin *zakon* tako v pomenu *Ehe* kot v pomenu *Gesetz, sodišče* v pomenu *Gericht, sodni* v pomenu *Gerichts=*, za *Gerichtshof* pa ima *sodišče* in kalk *sodni dvor*. Večkrat je zapisal hrvaški oziroma srbski izraz, ki pa se je utrdil in postal slovenski: *Gebür pristojbina* (Cigale ima *davšina, odrajtvalo*), *Gewohnheitsrecht običajno pravo* (Cigale ima: *pravo po navadi, iz navade izhajajoče*), *Gegner nasprotnik* (Cigale ima *nasprotnik* in *protivnik*). Pri nekaterih ustreznih pa je Babnik neprimeren in nepotreben hrvaticem oziroma srbizem obdržal, npr. *herrenlose Sache ničija reč* (Cigale ima boljše: *nikogaršnja reč*), *Unbedingte Haftung nepogojna, brezuvetna odgovornost* (Cigale uporablja samo *nepogojen, brezpogojen*). Na nekaterih mestih je besedotvorno ali pomensko neprimeren: *Gesetzgeber zakonodavec*, čeprav ima pri *Geber dajavec; Gesetzkraft zakonita moč* — ni moč, ki ima legitimnost, temveč je moč, ki jo ima zakon, torej *moč zakona, zakonska moč* ali —

kot ima Cigale — *postavna moč*.

Eden najboljših, vsekakor pa najbolj plodovit sodobni slovenski pravni slovaropisec je Pavel Apovnik. V nemško-slovenskem delu svojega *Slovarja pravnega in ekonomskega jezika* (1989) ima okoli 18200 iztočnic, v slovensko-nemškem delu (1996) pa nekaj nad 8800. Razlika je nastala zato, ker imajo nemške zloženke status iztočnice, slovenske prilastkovne besedne zveze, njihove ustreznice, pa ne. Pri slovenski iztočnici *razlog* je npr. navedenih 28 različnih prilastkovnih (dvo- ali večbesednih) zvez, ki so v nemško-slovenskem delu samostojne iztočnice. Vendar je treba dodati, da navaja Apovnik slovenske večbesedne izraze praviloma pod vsemi polnopomenskimi besedami.

Slovar zajema termine avstrijskega pravnega jezika, specialni izrazi, uporabljani v Sloveniji, pa so označeni z YU (1989) oz. SLO (1996). Iztočnice pa tudi enobesedne ustreznice (samostalniki, pridevniki, prislovi, predlogi — ne pa glagoli) imajo besednovrstno oznako ter podatek o izjemni enoštevilstvu, v slovensko-nemškem delu pa so slovenski izrazi tudi onaglašeni. Z morfološko-naglasnimi podatki je slovar opremil njegov soavtor L. Karničar.

Oznak za pravna podpodročja slovar nima, pač pa ima tri druge kvalifikatorje: hist.(orično), pog.(ovorno) in zastar.(elo). Hist. označuje predvsem izraze fevdalnega prava, vendar — zlasti v prvem delu — ne povsem dosledno in urejeno: *Büttel birič* (hist.), *valpet* (hist.) : *Zehnt* (hist.) *desetina* : *Zunft ceh*. V slovenskem delu je urejenost večja. Ostali dve oznaki sta zelo redki, npr. *Beistand* 3. *poročna priča* (pog.). Oznaka stoji za slovensko ustreznico, vendar velja samo na nemško iztočnico. Slovenska termina *postava Gesetz* in *sodnija Gericht* sta časovno odmaknjena, vendar ju Apovnik ni označil (sodnije celo Slovar 1985 ne!).

Apovnik–Karničarjev slovar sicer ni razlagalni, vendar vsebuje pri terminih avstrijskega prava, ki bi bili slovenskemu uporabniku neznani, koristna pojasnila oz. razlage, npr. *Wohnungsbenützungsvergütung povračilo stanovanjskih obratnih stroškov* (za tok, plin in kurjavo obveznikom civilne službe); *Witwengehalt vdovščina* (preživnina, ki jo nameni zakonec svoji vdovi); *Witwenrente vdovska pokojnina* (YU: *družinska pokojnina*).

Leta 1999 je Apovnik z dvema soavtorjema izdal *Slovenski pravni leksikon*, v katerem je 1764 slovenskih iztočnic z 2560 nemškimi in 2008 italijanskimi ustreznici. Leksikon je pomemben zaradi dveh lastnosti: njegova enota ni beseda, ampak izraz, ki je lahko eno- ali večbesedni; njegove razlage leksikonskega tipa pa temeljijo na sodobnih pravnih virih Slovenije pa tudi Avstrije, Nemčije in Italije.

Zaradi teh dveh načel leksikon več ni besedna, ampak pojmovna zbirka, iz katere so upravičeno izpadli izrazi, ki niso pravni termini. S tem je prekinjena 150-letna praksa slovenskega pravnega slovaropisja. Še v *Slovar pravnega in ekonomskega jezika* (1989) so sprejeti izrazi kot *Bach potok*, *Bachbett struga*, *Bagatelle malenkost*, *bagatela*, *Character svojstvo*, *značaj*, *karakter*, *Dachtraufe kap*, *damalig tedanji*, *Damm jez*, *nasip*, *echt pristen*, *Edelstein dragulj*, *žlahtni kamen*, *Fach*

1. predal, 2. stroka, 3. učni predmet itd., ki se sicer lahko pojavljajo v jeziku pravnikov, nikakor pa niso pravni pojmi. V *Leksikonu* pa so tudi splošnejši izrazi razloženi samo toliko, kolikor so pravno relevantni, prim. *bivališče, dejstvo, gospodinjstvo, mamilo, morje, protestant* itd. Prav zaradi tega je pogosto navedeno tudi pravno področje, kateremu pripadajo.

Zaradi nebesednega, pojmovnega načela so ne le enobesedni, ampak tudi večbesedni izrazi leksikonske iztočnice, torej samostojne leksikonske enote, ki so večkrat s kazalkami (→) pojmovno povezane. Žal nekateri v razlagah sicer uporabljeni termini nimajo svoje leksikonske enote: pri *boniteti* zapisana *kreditodajalec* in *kreditojemalec*, pri *zemljiški knjigi* zapisan *lastninski list*, pri *volilni pravi* navedeni *aktivna* in *pasivna volilna pravica* itd.

Razlage so precizne in hkrati izčrpne. Razlaganje sicer redkih pridevniških iztočnic (*izterljiv, izvensoden, izvenzakonski*) s samostalniškim kar je samo leksikografski lapsus.

Pregled slovenskih večjezičnih pravnih slovarjev naj zaključimo z opisom slovarskega tipa prihodnosti.

Leta 1996 sta bila na dveh cedejih izdana prva dva slovenska računalniška slovarja pravnega izrazja. Oba imata enak naslov: *Slovar prava in ekonomskega izrazja* in enak računalniški program, vsebinsko pa sta precej različna: v angleško-slovenskem (okoli 12150 enot) oz. slovensko-angleškem slovarju (okoli 12900 enot) prevladuje poslovno besedje, uslovarjeni pa so tudi vzorci poslovnih povedi, v nemško-slovenskem (okoli 20250 enot) oz. slovensko-nemškem slovarju (okoli 19500 enot) pa je precej pravnega izrazja. Za primerjavo: besedna družina nem. *Gesetz* ima 154 slovarskih enot, besedna družina ang. *law* pa 15. Oba slovarja imata po tri kolone: tujejezični izraz : slovenski »prevod« : besednovrstni podatek za tuji izraz, pri obrnjenem delu pa prvo slovensko geslo : drugo slovensko geslo (zlasti sopomenka) : »prevod« v tuji jezik. Gesla je mogoče iskati tudi po drugem slovenskem geslu, mogoče pa jih je tudi kopirati v urejevalnik.

**Zaključki.** Potreben je temeljit teoretični razmislek, kateri izrazi sodijo v pravni slovar. Po našem mišljenju vsekakor tisti, ki se nanašajo na pravo oziroma pravni red sploh, v širšem smislu pa tudi stilistika pravnega jezika. Vanj pa ne sodijo izrazi za predmete prava, ki niso v pravu specifično definirani. Od slovničnih podatkov spadajo v terminološke slovarje, tudi večjezične, pravopisni, pravorečni, oblikoslovni in zvrstni podatki. Eden od pomembnih informativnih podatkov o slovarju je število iztočnic, vendar ga od obravnavanih slovarjev ne navaja nobeden.

## Slovenski pravni večjezični slovarji, razporejeni po času:

J. Navratil, *Kurze Sprachlehre mit einer möglichst vollständigen Rechtschreibung der slovenischen Sprache, nebst einem praktischen Anhang /.../ vorzüglich für Gerichtsbeamte, XXXIV–XLIII; XLIV–XLVIII, Laibach 1850.*

- M. Cigale, J. Navratil, *Juridisch-politische Terminologie für die slavischen Sprachen Oesterreichs, Deutsch-kroatische, serbische und slovenische Separat-Ausgabe*, (slovenski predelek uredil M. Cigale s pomočjo J. Navratila), Wien 1853. 694 str.
- J. R. Razlag, *Slovenski pravnik* : to je kratki povzetki postav in obrazci ali izgledi raznih pisem, spisov in vlog na sodnije in druge oblasti /.../ za vse občane, posebno pa za občinske župane, pravdosrednike, bilježnike, sodnike in urednike sploh, 13–14, V Gradcu 1862.
- A. Hudovernik, O pravni terminologiji. *Slovenski pravnik* 2(1882) 25–26, 122–125, 152–159, 188–191, 221–223, 237–245, 280–282, 316–319, 343–351, 375–383.
- J. Babnik, *Nemško-slovenska pravna terminologija*, Na Dunaju 1894. 833 str.
- A. Bařinka, *Uporedna slavenska pravnička terminologija, Část II., Slovník slovinško-československy*, (pregledala R. Krivic in R. Sajovic), 68ab–99a, U Bratislavi, 1933.
- J. Dolenc, *Zbirka srbohrvatsko-slovenskih pravnih in gospodarskih izrazov*, Beograd, (1957). (Neobjavljeno, 198 listov).
- Slovenski prevod (pregled) pojmov (gesel) obdelanih v PFV: (urejen po abecednem redu), priloga, *Privredno-finansijski vodič*, 13(1967). 29 str.
- F. Šink, *Pravni izrazi* : primerjalni, z decimalno klasifikacijo : slovensko-srbskohrvaško-francosko-nemško = Pravni izrazi : uporedni, sa decimalnom klasifikacijom : slovensko-srpskohrvatsko-francusko-nemačko = Terminologie juridique : comparée, annotée avec classification décimale : slovène-serbo-croate-français-allemand = Rechtsausdrücke : vergleichende, samt Dezimalklassifikation : slowenisch-serbokroatisch-französisch-deutsch, Ljubljana 1974. (580) str.
- J. Golias, *Petjezični glosar ustave in samoupravljanja SFRJ*, Ljubljana, 1976. 113 str.
- Kline, Senčar, Židanik, *Izbor slovensko-nemških izrazov iz samoupravnega družbenopolitičnega sistema SFRJ*, Maribor 1976. (60) str.
- Gajšt, Grmek, Jurše, *Izbor slovensko-angleških izrazov iz samoupravnega družbenopolitičnega sistema SFRJ = Basic Slovene-English Glossary of Political and Self-management Terms*, Maribor 1976. (44) str.
- Pravni slovensko-srbskohrvatski slovar : Pogodbe*, Ljubljana 1986. 37 str.
- Slovensko-srbskohrvatski slovarček izrazov in zakonskih in drugih besedil, ki se nanašajo na davke in srpskohrvatsko-slovenački mali rečnik termina i sintagmatskih veza iz zakonskih i drugih tekstova koji se odnose na poreze*, Beograd 1987. 55 str.
- D. Felicijan, *Rimski pravni izreki*. Ljubljana 1993. 136 str.
- J. Kranjc, *Latinski pravni reki*, Ljubljana 1994. 389 str.
- P. Apovnik, L. Karničar, *Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache = Slovar pravnege in ekonomskega jezika*, Teil I deutsch-slowenisch = I. del, nemško-slovenski, (Wien = Dunaj) 1989, 2. del, slovensko-nemški = Teil II, slowenisch-deutsch, Dunaj = Wien 1996. 397 + 334 str.

- Slovar prava in ekonomije*, angleško-slovenski, slovensko-angleški, Žalec (1996?). (CD ROM).
- Slovar prava in ekonomije*, slovensko-nemški, nemško-slovenski, Žalec (1996?). (CD ROM).
- M. Ilešič, Večjezični slovar izrazov iz prava ES (izvleček), v: M. Ilešič, *Pravo Evropske skupnosti, praktikum*, Maribor 1996. 10 str.
- I. Sket, *Angleško-slovenski in slovensko-angleški terminološki slovar kriminologije in kazenskopравnih znanosti*, Ljubljana 1997. 280 str.
- P. Apovnik, K. Primožič, A. Feri, *Slovenski pravni leksikon z nemškimi in italijanskimi ustreznici geselskih besed*, Ljubljana 1999. 310 str.
- T. Longyka, *Pravni slovensko-angleški prevajalski slovar*, A–O, P–Ž Ljubljana 2000. 414 str.
- N. Sokol, *Hrvatsko-slovenski indeks i slovensko-hrvaški indeks, za Slovenski pravni leksikon*, Ljubljana 2001. 42 l.

## Literatura

- Goršič, F. Slovenska pravna terminologija. *Slovenski pravnik* 34(1920), 153–165.
- Gradišnik, K. Besednjak s Koroškega. *Jezik in slovstvo* 37(1991/92), 170–171.
- K., Nemško-slovenska pravna terminologija. *Slovenski pravnik* 10(1894), 225–232.
- Kranjc, J. Slovenski Pravniki in razvoj slovenske pravne terminologije. *Pravnik* 43(1998), 458–477.
- Mamić, M. *Temelji hrvatskoga pravnog nazivlja*. Zagreb 1992.

## Slovenian multilingual law dictionaries

### Summary

In the last 150 years 23 Slovenian multilingual law dictionaries were published. Two of them – published in 1996 – were edited on CD ROM. German is included 15 times, Croatian or Serbian 10 times, and English 8 times. Other languages are more rare: French, Italian and Latin each twice, Czech once.

The more important open questions are the lexicographic conception of legal words or legal terms and their representation in dictionaries on a conceptual, not only a language level.

Ključne riječi: slovenski jezik, rječnik, pravo  
Key words: Slovenian, vocabulary, law